

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 24. juuni 2024
(OR. en)

11287/24

FISC 140
ECOFIN 731

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Euroopa Ülemkogu
Eelmise dok nr:	10594/24
Teema:	Maksuküsimusi käsitlev majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu aruanne Euroopa Ülemkogule

Delegatsioonidele edastatakse lisas maksuküsimusi käsitlev majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu aruanne Euroopa Ülemkogule, mille nõukogu (majandus- ja rahandusküsimused) kiitis heaks 21. juunil 2024.

**MAKSUKÜSIMUSI KÄSITLEV MAJANDUS- JA RAHANDUSKÜSIMUSTE NÕUKOGU
ARUANNE EUROOPA ÜLEMKOGULE**

A. SISSEJUHATUS

1. Käesolevas nõukogu aruandes antakse ülevaade Belgia eesistumise ajal nõukogus maksustamise valdkonnas tehtud edusammudest ning tutvustatakse selles valdkonnas menetletavate kõige tähtsamate ettepanekute praegust seisu. See on koostatud maksuküsimuste töörühmas (kõrgetasemeline koosseis) peetud arutelude põhjal, mis kooskõlas töörühma volitustega hõlmasid strateegilise tähtsusega horisontaalseid maksupoliitika küsimusi.
2. Käesolev aruanne kajastab nõukogus toimunud asjakohase töö seisuga ning hõlmab küsimusi, mida on nimetatud mitmetes Euroopa Ülemkogu järeldest alates 2012. aastast,¹ Euroopa Ülemkogu liikmete 25. märtsi 2021. aasta avalduses,² nõukogu 2012.³ ja 2016. aasta⁴ järeldest käibemaksu valdkonna kohta, nõukogu 2017. aasta järeldest, mis käsitlevad digitaalrajanduse kasumi maksustamisega seotud väljakutsetele reageerimist,⁵ nõukogu 2020. aasta järeldest ELis toimuva maksustamisalase halduskoostöö tulevase arengu kohta⁶ ning samuti nõukogu 27. novembri 2020. aasta järeldest majanduse taastamise ajal toimuva õiglase ja tõhusa maksustamise kohta, digiüleminekuga seotud maksustamisprobleemide kohta ja hea maksuhaldustava kohta ELis ja mujal⁷.

¹ Dokumendid EUCO 4/3/12 REV 3 (punktid 9 ja 21), EUCO 76/12, EUCO 75/1/13 REV 1, EUCO 14/17 (punkt 11), EUCO 10/20 (punktid A29 ja 147) ja EUCO 13/20.

² Dok ST 18/21.

³ Dok ST 9586/12.

⁴ Dok ST 9494/16.

⁵ Dok ST 15175/17.

⁶ Dok ST 8482/20.

⁷ Dok ST 13350/20.

3. Eesistujariik Belgia jätkas tööd võtmetähtsusega dokumentidega, sealhulgas paketti „Käibemaks digiajastul“ kuuluvate ettepanekutega, ettepanekuga ülemääraselt kinnipeetava maksu vähendamise kiiremate ja turvalisemate menetluste kohta (FASTER), energia maksustamise direktiivi läbivaatamisega, ettepanekuga „Äritegevus Euroopas: tulumaksuga maksustamise raamistik“ (BEFIT), ettepanekuga siirdehindade kohta, ettepanekuga peakontori maksustamise süsteemi kohta, maksualast koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide ELi loetelu ajakohastamisega ning ettepanekuga variühingute maksustamise eesmärgil väärkasutamise vältimise kohta. Eesistujariik jätkas ka aktiivselt tööd ÜROs maksukoostöö üle peetavate läbirääkimistega, võttes aluseks liikmesriikidevahelised arutelud ELis.
4. Konkreetsemalt tegi nõukogu järgmist:
- a) tegi märkimisväärseid edusamme õigusaktide paketi „Käibemaks digiajastul“ suhtes;
 - b) leppis kokku üldises lähenemisviisis, mis käsitleb nõukogu direktiivi ülemääraselt kinnipeetava maksu vähendamise kiiremate ja turvalisemate menetluste kohta;
 - c) leppis kokku ühises seisukohas, mis võetakse ÜRO rahvusvahelise maksukoostöö raamkonventsiooni volituste kavandit koostava ajutise komitee esimesel sisulisel istungjärgul;
 - d) võttis teadmiseks liikmesriikide jätkuva töö liikmesriikide ja ELi-väliste jurisdiktsioonide vahelise automaatse maksualase teabevahetuse vallas;
 - e) andis loa allkirjastada leping, millega muudetakse ELi ja Norra vahelist käibemaksu valdkonnaga seotud halduskoostööd käsitlevat lepingut;
 - f) võttis vastu nõukogu otsuse, millega antakse luba alustada läbirääkimisi viie finantskontosid käsitlevat automaatset teabevahetust hõlmava rahvusvahelise maksukuulekuse parandamise lepingu muutmiseks;
 - g) tegi edusamme energia maksustamise direktiivi läbivaatamisel;

- h) jätkas arutelu järgmise ettepaneku üle: nõukogu direktiiv, millega kehtestatakse õigusnormid variühingute maksustamise eesmärgil väärkasutamise vältimiseks; ning
- i) jätkas järgmiste ettepanekute läbivaatamist: nõukogu direktiiv, millega luuakse mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate peakontori maksustamise süsteem (HOT), nõukogu direktiiv siirdehindade kohta ja nõukogu direktiiv „Äritegevus Euroopas: tulumaksuga maksustamise raamistik“ (BEFIT).
5. Käitumisjuhendi töörühm (äriühingute maksustamine) jätkas samuti tööd erinevate oma praeguste volituste alla kuuluvate küsimustega, sealhulgas maksualast koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide ELi loeteluga, nagu on märgitud töörühma iga kuue kuu tagant esitatavas aruandes⁸. Nõukogu ajakohastas ELi loetelu viimati 20. veebruaril 2024⁹.
6. Üksikasjalikum teave konkreetsete teemade ja ettepanekute kohta on esitatud allpool.
- *Üldine arutelu järgmise õigusloometsükli prioriteetide üle*
7. Kõrgetasemeline töörühm pidas esialgse üldise arutelu ELi järgmise õigusloometsükli prioriteetide üle maksustamise valdkonnas. Paljud delegatsioonid tuletasid mitmetele eespool nimetatud nõukogu järeldustele viidates meelde vajadust keskenduda eelkõige eesmärgile võidelda maksustamise vältimise ja maksudest kõrvalehoidmise vastu ning muuta maksustamine lihtsaks ja tõhusaks, piirates seeläbi üksikisikute, äriühingute ja maksuhaldurite halduskoormust. Sellega seoses peaksid mõned delegatsioonid eriti tervitatavaks algatusi eemaldada kehtivatest ELi õigusaktidest ja haldusmenetlustest ebavajalik. Rõhutati vajadust hoida halduskoormus võimalikult väike ja jätta liikmesriikidele piisavalt aega uute õigusaktide ülevõtmiseks. Liikmesriigid tuletasid meelde ka muu kui seadusandliku tegevuse tähtsust maksustamise valdkonnas. Tervitati eesistujariigi aktiivset ja konstruktiivset rolli ÜRO kontekstis.

⁸ Dok ST 11151/24.

⁹ ELT C, C/2024/1804, 26.2.2024, lk 1–4.

8. Otsese maksustamise valdkonnas väljendasid delegatsioonid rahulolu nõukogus tehtud tööga, märkides eelkõige ära vastuvõetud ELi õigusaktid ja edusammud valitsustevahelises töös praeguse õigusloometsükli jooksul. Paljud delegatsioonid juhtisid tähelepanu ülisuurele töökoormusele ja IT-kohandustele, mida asjaomaste õigusaktide rakendamine ja kohaldamine eelõige maksuhaldurite jaoks kaasa toob. Seetõttu rõhutasid delegatsioonid vajadust keskenduda vastuvõetud õigusaktide rakendamisele. Mõned delegatsioonid märkisid, et eelistavad viia kõigepealt lõpule töö praeguste maksualgatustega, ning tegid ettepaneku, et enne uute maksudirektiivide algatamist tuleks liikmesriike rohkem kaasata. Sellega seoses oleks teretulnud ka meetmed, mis lihtsustaksid maksuhaldust ja maksukuulekust (ebavajaliku eemaldamine maksunormidest).
9. Aktsiisidega seoses väljendasid paljud delegatsioonid kahetsust, et mitmeid oodatavaid seadusandlikke ettepanekuid ei ole veel esitatud. Näiteks ei ole veel esitatud väljakuulutatud seadusandlikku ettepanekut tubakatoodetele kohaldatava aktsiisi struktuuri ja määrasid käsitleva direktiivi 2011/64/EL muutmise kohta ning mitu liikmesriiki kordas üleskutset selle esitamiseks eelseisva õigusloometsükli jooksul¹⁰. Mitu delegatsiooni kordas ka vajadust muuta direktiivi 92/83/EMÜ alkoholi ja alkoholsete jookide aktsiisimaksude struktuuri ühtlustamise kohta ning mõned delegatsioonid kordasid ka üleskutset esitada ettepanek aktsiisi üldist korda käsitleva direktiivi (EL) 2020/262 artikli 32 kohta.
10. Käibemaksu osas väljendasid paljud delegatsioonid üldist rahulolu käimasoleva tööga, võttes muu hulgas arvesse nõukogu 2020. aasta järeldusi majanduse taastamise ajal toimuva õiglase ja tõhusa maksustamise kohta, digiüleminekuga seotud maksustamisprobleemide kohta ja hea maksuhaldustava kohta ELis ja mujal. Mõned delegatsioonid tuletasid meelde vajadust muuta käibemaksunorme turismisektoris ja seoses finantsteenustega ning teised delegatsioonid tervitasid määruse (EL) nr 904/2010 (halduskoostöö ning maksupettuste vastase võitluse kohta käibemaksu valdkonnas) eelseisvat läbivaatamist.

¹⁰ Vt ka nõukogu järeldusi tubakatoodetele kohaldatava aktsiisi struktuuri ja määrade kohta (dok ST 8483/20).

B. ELi MAKSUALASED ÕIGUSAKTID

1) Otsene maksustamine

a) FASTER

11. Komisjon esitas 16. juunil 2023 nõukogu direktiivi ettepaneku ülemääraselt kinnipeetava maksu vähendamise kiiremate ja turvalisemate menetluste kohta (FASTER)¹¹. Seadusandlikul ettepanekul on kaks põhieesmärki: toetada kapitaliturgude liidu head toimimist, hõlbustades piiriüleseid investeringuid, ning tagada õiglane maksustamine, hoides ära maksupettusi ja maksualaseid kuritarvitusi selles valdkonnas.
12. Esiteks on kõnealuse ettepaneku eesmärk kehtestada kogu ELis tõhusamad (ja ühtlustatud) menetlused seoses avalikult kaubeldavate väärtpaberite hoidmisest saadavalt tulult (aktsiate dividendid ja võlakirjade intressid) liikmesriikide poolt kogutava kinnipeetava maksu vähendamise piiriüleste juhtumitega. Menetlused, mis võimaldavad mitteresidendist investoritel saada maksulepingust tulenevat kasu või riigisiseseid soodustusi, on praegu sageli koormavad, kulukad ja pikalevenivad, kuna need erinevad liikmesriigiti oluliselt nii dokumentide poolest, mille maksumaksjad peavad kinnipeetava maksu vähendamiseks esitama, kui ka digitaliseerimise taseme poolest.
13. Teiseks – ja see on samavõrra tähtis aspekt – soovitakse ettepanekuga käsitleda riski, et liikmesriikidel jääb tulu saamata. Kinnipeetava maksu vähendamise kord võib kujutada maksupettuste ja maksualaste kuritarvituste ohtu, nagu on näidanud mitmed paljastused (näiteks skeemid, mille eesmärk on õigusvastaselt suurendada tagasimakstavat summat, millele investoril tegelikult õigus on (Cum/Cum) või juhtumid, kus sama väljamakse kohta tehakse mitu maksutagastustaotlust (Cum/Ex)). Maksupettused võivad esineda seetõttu, et maksuhaldurite käsutuses ei ole täpset teavet tulenevalt finantsahela vähesest läbipaistvusest ja teabe puudumisest alusvaraks oleva väärtpaberiga seotud finantskokkulepete olemasolu kohta.

¹¹ Dok ST 10820/23 + ADD 1–5.

14. Euroopa Andmekaitseinspektor esitas oma arvamuse 8. augustil 2023¹². Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee esitas arvamuse kõnealuse seadusandliku ettepaneku kohta 13. detsembril 2023¹³. Euroopa Parlament esitas oma arvamuse 28. veebruaril 2024¹⁴.
15. Seadusandliku ettepaneku tehniline analüüs ja liikmesriikide arutelud maksuküsimuste töörühma koosolekutel näitasid, et komisjoni esitatud algset teksti tuleb enne, kui selle saab esitada nõukogule kokkuleppele jõudmiseks, muuta. Sellest tulenevalt tehti Hispaania ja Belgia eesistumise ajal komisjoni ettepanekusse mitmeid muudatusi.
16. Uus direktiiv sisaldab järgmisi põhijooni:
- i) kaks kiirmenetlust, millega tõhustatakse praeguseid standardseid kinnipeetava maksu vähendamise või maksu tagastamise menetlusi, nimelt
 - „tulu tekkimise kohas kinnipeetava maksu vähendamise menetlus“, mille puhul kohaldatavat maksumäära kohaldatakse dividendide või intresside maksmise kuupäeval;
 - „kiire maksutagastuse menetlus“, mille puhul kõigepealt arvatakse kinnipeetav maks maksekuupäeval maha, kuid hiljem tehakse lühikese tähtaja jooksul ülemääraselt kinnipeetud maksu tagastus;
 - ii) ühine ELi digitaalne maksuresidentsuse tõend, mida investorid (maksumaksjad) peaksid kasutama nendest kiirmenetlustest kasu saamiseks;
 - iii) finantsvahendajate register ja standarditud aruandluskohustused. Registreerimisega tagatakse, et kinnipeetava maksu vähendamist kiirmenetluse kaudu saavad oma klientide nimel taotleda ainult sertifitseeritud finantsvahendajad. Aruandluse standardimisega soovitakse ühtlustada selle valdkonna peamisi nõuetele vastavuse nõudeid kogu ELis ning see annaks maksuhalduritele olulist teavet, et kontrollida kinnipeetava maksu vähendamise tingimustele vastavust, jälgida asjakohaste maksete liikumist ning hoida ära võimalikke maksualaseid kuritarvitusi ja maksupettusi.

¹² ELT C, C/2023/897, 13.11.2023; dok ST 12427/23.

¹³ ELT C, C/2024/1580, 5.3.2024; dok ST 8961/24.

¹⁴ P9_TA(2024)0102.

17. Nagu märgiti maksuküsimuste töörühma (kõrgetasemeline koosseis) 7. veebruari 2024. aasta koosolekul, seadis eesistujariik Belgia töö selle eelnõuga prioriteediks, eesmärgiga jõuda nõukogus kokkuleppele. Belgia eesistumisperioodil on toimunud kuus maksuküsimuste töörühma (kõrgetasemeline koosseis) koosolekut (24. ja 25. jaanuaril, 21. veebruaril, 15. märtsil ja 16. aprillil ning 2. mail 2024).
18. Nõukogu (ECOFIN) leppis 14. mai istungil kokku üldises lähenemisviisis direktiivi eelnõu teksti suhtes,¹⁵ et direktiiv pärast Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerimist ja õiguskeelelist viimistlemist vastu võtta.

b) Variühingute väärkasutamine

19. Komisjon esitas 22. detsembril 2021 ettepaneku nõukogu direktiivi kohta, millega kehtestatakse õigusnormid variühingute maksustamise eesmärgil väärkasutamise vältimiseks ja muudetakse direktiivi 2011/16/EL („*unshell*-ettepanek“)¹⁶.
20. Ettepaneku eesmärk on ära hoida minimaalse majandusliku sisuta üksuste tegevuse kaudu toimuvat maksustamise vältimist ja maksudest kõrvalehoidmist ja parandada siseturu nõuetekohast toimimist. Samuti on ettepaneku eesmärk võidelda variühingute sobimatutel maksueesmärkidel kasutamise vastu ning tagada, et ELi variühingutel, millel puudub majandustegevus või mille majandustegevus on minimaalne, ei oleks võimalik saada maksusoodustusi.
21. Ettepaneku tehniline analüüs algas 2022. aasta esimesel poolaastal, delegatsioonid pidasid arutelusid järjestikuste eesistujariikide koostatud kompromisstekstide ja taustdokumentide alusel¹⁷. Mõned kõige enam arutatud küsimused olid järgmised: maksutagajärjed, seosed kuritarvituste vastaste riigisiseste õigusaktidega, välja jäetud üksused, minimaalne majanduslik sisu, eelduse ümberlükkamine ja halduskoormuse vähendamine, maksuresidentsuse tõend ja teabevahetus. Kõrgetasemeline töörühm on andnud suuniseid edasiseks tööks lahendamata küsimustega. Põhimõtteliselt toetas suurem osa delegatsioone ettepaneku eesmärke, kuid nad olid arvamusel, et enne kui on võimalik saavutada kokkulepe, tuleks teha veel olulist tehnilist tööd.

¹⁵ Dok ST 9925/24.

¹⁶ Dok ST 15296/21.

¹⁷ Vt eelmist aruannet dokumendis ST 16411/23.

22. Belgia eesistumise ajal tutvustati võimalikke edasisi samme kõrgetasemelise töörühma 11. juuni 2024. aasta koosolekul. Lahendamata küsimustele kompromisslahenduste leidmiseks on vaja täiendavaid arutelusid.

c) Siirdehindade direktiiv

23. Komisjon esitas 12. septembril 2023 järgmise ettepaneku: nõukogu direktiiv siirdehindade kohta¹⁸; selle peamine eesmärk on integreerida ELi õigusesse peamised siirdehindade põhimõtted ja normid, milles on kokku lepitud OECD raames.

24. Kõnealuse komisjoni seadusandliku ettepaneku „eesmärk on lihtsustada maksueeskirju, suurendades ELi ettevõtjate maksukindlust, vähendades seeläbi kohtuvaidluste ja topeltnaksustamise ohtu ja vastavaid nõuete täitmisega seotud kulusid ning suurendades ühtse turu konkurentsivõimet ja tõhusust“¹⁹. Kõnealune ettepanek hõlmab järgmisi põhiaspekte:

- reaalturuväärtuse põhimõtte võetakse üle liidu õigusesse;
- ühtlustatakse peamisi siirdehindade alaseid norme;
- selgitatakse OECD siirdehindade alaste suuniste rolli ja staatust ning
- luuakse võimalus kehtestada liidus ühised siduvad normid siirdehindadega seotud konkreetsete teemade kohta OECD siirdehindade alaste suuniste raames.

25. Pärast Hispaania eesistumise ajal 20. oktoobril 2023 peetud esimest üldist arutelu komisjoni ettepaneku üle, mis käsitleb nõukogu direktiivi siirdehindade kohta, kutsus eesistujariik Belgia selle seadusandliku ettepaneku teemal kokku kolm maksuküsimuste töörühma koosolekut – 12. jaanuaril, 27. veebruaril ja 22. aprillil 2024.

¹⁸ Dok 12954/23 + ADD1.

¹⁹ Vt ka komisjoni ettepaneku seletuskirja dokumendis ST 12954/23.

26. Komisjoni ettepaneku üle peetud esialgsetest aruteludes ilmnes, et liikmesriigid üldiselt toetavad õiguskindluse suurendamise eesmärke, mis on seotud reaalturuväärtuse põhimõtte kohaldamisega ELis, samuti OECD siirdehindade alaste suuniste staatusega ja nende suuniste edasise ühise tõlgendamisega ja mida komisjon soovib käesoleva ettepanekuga saavutada. Siiski väljendasid liikmesriigid teatavaid üldist laadi mureküsimusi seoses siirdehindade alaste normide integreerimisega direktiivi, nagu komisjon oli välja pakkunud. Liikmesriigid väljendasid ka tõsist muret komisjoni ettepaneku teksti üle, mille kohaselt võidakse tekitada siirdehindade valdkonnas topeltstandard, samuti selle üle, et kaob paindlikkus, mis neil praegu on OECD siirdehindade suuniste üle läbirääkimiste pidamisel ja nende kohaldamisel.
27. Eesistujariik Belgia soovis tugineda delegatsioonide peamistele tähelepanekutele ja märkustele ning kutsus liikmesriike üles vahetama arvamusi järgmistel põhiteemadel:
- OECD siirdehindade alaste suuniste staatus;
 - küsimus, mil määral võiks direktiivi kohaldada ELi-väliste üksuste ja maksuhalduritega seotud piiriüleste tehingute suhtes;
 - komisjoni ettepaneku edasine vastavusse viimine OECD näidislepinguga;
 - siirdehindade kavandatud normide toimimine püsivate tegevuskohtade ja sidusettevõtjate puhul, sealhulgas võimalikud edasised sammud sidusettevõtjate määratlemisel;
 - millises ulatuses saaks siirdehindu käsitlevaid menetlusnorme ELi tasandil ühtlustada ja selle võimalikud eelised;
 - võimalus luua liikmesriikidevaheline siirdehindadega seotud küsimuste arutelu- ja koordineerimisplatvorm.

28. Maksuküsimuste töörühmas toimunud arutelud on näidanud, et liikmesriigid ei saa praegusel kujul toetada komisjoni ettepanekut, mis käsitleb nõukogu direktiivi siirdehindade kohta. Sellest tulenevalt on vaja teha täiendavat tööd, et panna alus võimalikule edasiliikumisele.
29. Tuleb märkida, et paljud liikmesriigid on osutanud, et võiks olla kasulik luua ühise siirdehindade foorumi laadne (või sellega teataval määral sarnanev) uus nn pehme õiguse foorum – ELi siirdehindade platvorm. Arutelu võiks jätkuda ning kui liikmesriigid soovivad selles küsimuses edasi minna, oleks peamisteks arutelu- ja otsustuspunktideks platvormi koosseis (liikmesus) ja selle institutsiooniline ülesehitus, selle volitused (ulatus, kestus, pädevus, tulemused), juhtimine (eesistuja (valitud või määratud), hääletuskord ja sekretariaadi teenused) ning muud asjakohased sisulised ja/või protsessiga seotud aspektid (nt üldsuse juurdepääs dokumentidele).

d) Peakontori maksustamise süsteemi direktiiv

30. Komisjon esitas 12. septembril 2023 järgmise ettepaneku: nõukogu direktiiv, millega kehtestatakse mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate peakontori maksustamise süsteem²⁰; selle eesmärk on lihtsustada äriühingu tulumaksu nõuete täitmist mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) jaoks, kes otsustavad tegutseda piiriülevalt ELis. Komisjon teeb sisuliselt ettepaneku, et VKEd, kellel on püsiv tegevuskoht teises (vastuvõttvas) liikmesriigis, võiksid saada jätkata neile tuttavate (koduliikmesriigi) maksuõigusnormide kohaldamist, et arvutada välja oma teises (vastuvõttvas) liikmesriigis asuva püsiva tegevuskoha maksustatav tulu ja esitada selle kohta aruanne koduliikmesriigi maksuhaldurile. Selline kord peaks vähendama nõuete täitmisega seotud kulusid ettevõtetele, soodustama VKEde piiriülest laienemist ja aitama tagada VKEdele siseturul osalemiseks võrdsed tingimused.

²⁰ Dok ST 12951/23 + ADD1–ADD5.

31. Pärast Hispaania eesistumise ajal 1. detsembril 2023 peetud esimest üldist arutelu komisjoni ettepaneku üle algatas eesistujariik Belgia üksikasjalikuma analüüsi maksuküsimuste töörühma 9. aprilli 2024. aasta koosolekul (arutati ettepaneku artikleid 2–5 ja 7–10) ja 29. mai 2024. aasta koosolekul (arutati ülejäänud artikleid, eelkõige neid, mis on seotud peakontori maksustamise süsteemi menetlusliku haldamisega, täpsemalt artiklid 6 ja 11–14). Komisjon esitas delegatsioonidele ka kokkuvõtte mitme liikmesriigi ekspertidest koosneva mitteametliku rühma töö tulemustest, milles analüüsiti kõnealuse ettepanekuga seotud võimalikke haldusalaseid probleeme, mida võidakse maksuhalduritele tekitada. Nende arutelude eesmärk oli saada põhjalik ülevaade ettepaneku tehnilistest küsimustest ja võimalikest eelistest.
32. Võib märkida, et kõik delegatsioonid toetavad üldist eesmärki hõlbustada VKEde piiriülest tegevust. Kuigi mõned liikmesriigid näevad komisjoni ettepaneku alusel veel ruumi tehnilisteks aruteludeks, on oluline märkida, et suur hulk delegatsioone väljendas tõsist muret seoses komisjoni ettepaneku mitme aspektiga, nagu halduse ja agressiivse maksuplaneerimisega seotud probleemid, mida komisjoni kavandatav direktiiv võib maksuhalduritele tekitada; samuti väljendasid nad muret liikmesriikide maksutuludele avalduva võimaliku mõju ning koduturu konkurentsivõimega seotud riskide (sellised VKEd, kes otsustavad mitte laieneda piiriüleselt või ei saa seda teha) pärast ning esitasid üldisemaid argumente, mis on seotud riiklike maksusüsteemide koormuse ja maksusuveräänsusega.
33. Mitu liikmesriiki on seisukohal, et enne edasiste tehniliste edusammude astumist peaks toimuma üldisem (poliitiline) arutelu kõnealuse dokumendi üle. Edasine töö kõnealuse dokumendiga võiks seega jätkuda, eesmärgiga valmistada ette kõrgetasemeline arutelu poliitiliste valikute üle, mida tuleks kõnealuse komisjoni ettepaneku asjus teha.

e) BEFITi direktiiv

34. Komisjon esitas 12. septembril 2023 järgmise nõukogu direktiivi ettepaneku: äritegevus Euroopas: tulumaksuga maksustamise raamistik (BEFIT)²¹; selle põhieesmärk on töötada ELis välja ühine äriühingu tulumaksu raamistik suurte hargmaiste ettevõtjate jaoks. Koos BEFITi ettepaneku esitamisega võttis komisjon tagasi äriühingu tulumaksu ühtse (konsolideeritud) maksubaasi (CCTB/CCCTB) ettepanekud, mida nõukogu oli arutanud alates 2016. aastast ja mille menetlemine peatati kahesambalise reformi üle (G20/OECD maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise kaasava raamistiku raames) paralleelselt alustatud ülemaailmsete läbirääkimiste tõttu.
35. Pärast [...] selle seadusandliku ettepaneku tutvustamist Hispaania eesistumise ajal maksuküsimuste töörühmas 29. septembril 2023 algatas eesistujariik Belgia maksuküsimuste töörühma 28. mai 2024. aasta koosolekul põhjaliku analüüsi, kus toimus üksikasjalikum arutelu komisjoni ettepaneku enamiku esimese kahekümne artikli üle, eelkõige nende potentsiaalse täiendava vastavusse viimise üle teise samba normidega.
36. Seni toimunud aruteludes on liikmesriigid toetanud üldisi eesmärke lihtsustada äriühingute maksustamise norme ELis ning vähendada ettevõtjate ja maksuhaldurite halduskoormust. Siiski väljendati korduvalt muret selle üle, kas komisjoni kavandatud direktiiv aitaks neid eesmärke edukalt saavutada. Eelkõige on seni väljendatud muret selle üle, kuidas kavandatav direktiiv toimiks koos äriühingu tulumaksu riiklike normide, teise samba normide ja maksustamise valdkonnas kehtiva ELi õigustikuga (nt kuritarvituste vastased meetmed ja direktiiv minimaalse tegeliku maksustamise kohta), samuti kohaldamisala ning kohaldamisalasse kuuluvate kontsernide esialgse maksustatava tulu kindlaksmääramise üle.

²¹ Dok ST 12965/23 + ADD1–ADD3.

37. Võttes arvesse tõstatatud mureküsimate laadi ja kuna mõned liikmesriigid nõuavad ka poliitilist arutelu, võiks komisjoni ettepaneku tehniline analüüs jätkuda eesmärgiga valmistada ette arutelu poliitiliste valikute üle, mida tuleks seoses kõnealuse komisjoni ettepanekuga teha.
38. Seda arvesse võttes on vaja täiendavat arutelu ja tehnilist tööd, et määrata kindlaks järgmised sammud nendel läbirääkimistel eelseisva eesistumisperioodi jooksul.

2) **Kaudne maksustamine**

a) Käibemaks digiajastul

39. 8. detsembril 2022 esitas komisjon paketi „Digiajastu käibemaksueeskirjad“, mis sisaldab kolme ettepanekut:
- ettepanek: nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ digiajastu käibemaksueeskirjade osas²²;
 - ettepanek: nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 904/2010 digiajastuks vajaliku käibemaksualase halduskoostöö korra osas²³; ning
 - ettepanek: nõukogu rakendusmäärus, millega muudetakse rakendusmäärust (EL) nr 282/2011 teatavate käibemaksukordadega seoses nõutava teabe osas²⁴.
40. Paketil on kolm eesmärki. Esiteks on selle eesmärk ajakohastada käibemaksuaruandluse kohustusi, kehtestades digitaalse aruandluse nõuded, mis põhinevad e-arveldamisel. Teiseks on selle eesmärk lahendada platvormimajanduse probleemid, ajakohastades kohaldatavaid käibemaksueeskirju. Kolmandaks püütakse sellega vähendada halduskoormust, liikudes ühtse käibemaksukohustuslasena registreerimise suunas.

²² Dok ST 15841/22.

²³ Dok ST 15842/22.

²⁴ Dok ST 15843/22.

41. Euroopa Andmekaitseinspektor esitas ettepanekute kohta oma arvamuse 3. märtsil 2023²⁵. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee esitas ettepanekute kohta oma arvamuse 27. aprillil 2023²⁶. Euroopa Parlament võttis oma arvamuse vastu 22. novembri 2023. aasta täiskogu istungil²⁷.
42. Komisjon tutvustas oma paketti Tšehhi eesistumise ajal toimunud töörühma koosolekul ning eesistujariik Rootsi alustas tööd paketiga, sealhulgas ettepanekute kõigi kolme aspekti kompromisstekstidega, mida delegatsioonid tervitasid kui kindlat alust edasiseks tööks.
43. Selle paketiga tehtava edasise töö suunamiseks pidas nõukogu 16. juunil 2023 ettepanekuid käsitleva poliitilise mõttevahetuse, mille kõrgetasemeline töörühm valmistas ette 1. juunil 2023. Mõttevahetuse käigus tervitasid ministrid üldiselt komisjoni ettepanekute põhisuundi ja Rootsi eesistumise ajal tehtud edusamme. Paljud ministrid soovisid ka paindlikkust seoses riigisiseste digitaalse aruandluse raamistikega ja lahendusega, mille kohaselt antakse platvormidele käibemaksu kogumisel suurem roll.

²⁵ Dok ST 7071/23.

²⁶ „Käibemaks digitaalajastul“, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus, dok ECO/606, <https://webapi2016.eesc.europa.eu/v1/documents/EESC-2022-06315-00-00-AC-TRA-ET.docx/content>.

²⁷ Euroopa Parlamendi 22. novembri 2023. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ digiajastu käibemaksueeskirjade osas, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0421_ET.pdf; Euroopa Parlamendi 22. novembri 2023. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 904/2010 digiajastuks vajaliku käibemaksualase halduskoostöö korra osas, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0422_ET.pdf.

44. Eesistujariik Hispaania ja eesistujariik Belgia jätkasid tööd, lähtudes nõukogu antud suunistest järgmiselt:

- a) digitaalse aruandluse nõuete ja e-arveldamise osas täiendati komisjoni ettepanekut riikliku tasandi raamistikuga, mis tagab e-arvetes sisalduvate andmete kvaliteedi, võimaldades paindlikkust selle raamistiku kasutuselevõtmisel. Liikmesriikidele anti ka võimalus vabastada kliendid andmete esitamise kohustusest. ELi-sisese e-arveldamise ja digitaalse aruandluse nõuete süsteemi rakendamise tähtaega pikendati kahe ja poole aasta võrra (2030. aasta juulini), kuna see eeldab olulisi IT-investeeringuid. Liikmesriikidele, kellel on juba olemas riigisisene tehingupõhine aruandluskohustus, anti lisaega riigisisest e-arveldamist ja aruandlust käsitlevate sätete järgimiseks;
- b) platvormimajandust käsitlevate sätete puhul kohandati lühiajalise majutuse üüriteenuste määratlust, et liikmesriigid saaksid majutussektori maksustamise riiklikke eripärasid käsitleda riigisisese õiguse kaudu, kuna mitte kõik liikmesriigid ei puutu kokku platvormide ja hotellisektori vahelise konkurentsi moonutamisega. Sellega seoses anti liikmesriikidele võimalus mitte kohaldada eeldatava teenuseosutaja korda väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) suhtes;
- c) ühtse käibemaksudokumentatsioonina registreerimise osas ei säilitanud nõukogu kõiki komisjoni pakutud uusi elemente. Eeldatava teenuseosutaja mõiste kohaldamisala laiendamist (mille kohaselt hakkavad käibemaksu kogumise eest vastutama tehinguid hõlbustavad platvormid algsete teenuseosutajate asemel) kõigile platvormide kaudu tarnitavatele kaupadele ja oma kaupade üleviimisele ei toetatud ning delegatsioonid ei nõustunud kunstiteoste ja antiikesemete kasuminormi maksustamise korra muudatustega. Peamiselt eeldatavate täitmise tagamise probleemide tõttu ei nõustunud delegatsioonid muutma impordi ühe akna süsteemi kohustuslikuks. Alternatiivset lahendust impordi ühe akna süsteemi kasutamise stimuleerimiseks tuleb kaaluda liidu tolliseadustiku reformi käibemaksuaspektide raames, mida samuti praegu nõukogus arutatakse.

45. Belgia eesistumise ajal toimus nõukogu (ECOFIN) 14. mai 2024. aasta istungi ettevalmistamiseks viis maksuküsimuste töörühma koosolekut ja üks maksuküsimuste kõrgetasemelise töörühma koosolek. Sellel koosolekul ei saanud üks delegatsioon nõustuda kokkuleppe saavutamiseks esitatud eesistujariigi kompromisstekstidega, kuna tal oli vastuväiteid ettepaneku platvormimajandusega seotud osade suhtes.

46. Majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu 21. juuni istungil ei saanud muutmisdirektiivi eelnõu muudetud kompromissteksti siiski kõigi delegatsioonide toetust.

b) Energia maksustamise direktiivi läbivaatamine

47. Komisjon esitas 14. juulil 2021 ettepaneku nõukogu direktiivi kohta, millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergia maksustamise liidu raamistik (uuesti sõnastatud)²⁸ („energia maksustamise direktiivi ettepanek“).

48. Energia maksustamise direktiivi ettepanek kuulub paketti „Eesmärk 55“,²⁹ millega soovitakse viia ellu ambitsioonikad ELi eesmärgid vähendada 2030. aastaks heitkoguseid vähemalt 55% võrreldes 1990. aasta tasemega ning saavutada 2050. aastaks kliimanetraalsus. See pakett koosneb omavahel seotud ettepanekutest, millega püütakse saavutada ühist eesmärki, milleks on tagada õiglane ja konkurentsivõimeline roheüleminek 2030. aastaks ja pärast seda.

49. Energia maksustamise direktiivi ettepaneku eesmärgid on järgmised:

- a) luua kohandatud raamistik, mis aitab saavutada ELi 2030. aasta eesmärgid ja 2050. aastaks kliimanetraalsuse Euroopa roheline kokkuleppe raames. See hõlmaks energiatoodete ja elektrienergia maksustamise kooskõlla viimist ELi energia-, keskkonna- ja kliimapoliitikaga, aidates seega kaasa ELi jõupingutustele heitkoguste vähendamiseks;
- b) luua raamistik, mis säilitab ELi siseturu ja täiustab seda, ajakohastades energiatoodete kohaldamisala ja maksumäärade struktuuri ning ratsionaliseerides maksuvabastuste ja -vähenduste kasutamist liikmesriikide poolt; ning
- c) säilitada suutlikkus teenida tulu liikmesriikide eelarvete jaoks.

²⁸ Dok ST 10872/21.

²⁹ Dok ST 10849/21.

50. 17. juunil 2022 võttis nõukogu (ECOFIN) teadmiseks energia maksustamise direktiivi ettepanekut käsitleva eesistujariigi eduaruande³⁰. Nõukogus (ECOFIN) toimus 6. detsembril 2022 energia maksustamise direktiivi ettepaneku üle poliitiline mõttevahetus³¹ ning anti poliitilisi suuniseid edasisteks sammudeks. Üldiselt toetasid ministrid eesistujariigi paindlikumat lähenemisviisi ja palusid leida lahendusi lahendamata küsimustele. Poliitilisi suuniseid arvesse võttes on jätkatud tehnilist analüüsi.
51. Tuginedes eelmiste eesistujariikide tehtud edusammudele, jätkas eesistujariik Belgia tööd energia maksustamise direktiivi läbivaatamisega. Maksuküsimuste töörühm analüüsis dokumenti 29. veebruaril, 13. märtsil ja 25. aprillil. Lisaks toimus arvamuste vahetus kõrgetasemelise töörühma 26. märtsi koosolekul. Eesistujariik valmistas kolmel korral ette täielikud kompromisstekstid ning esitas ka osalised kompromisstekstid, mis sisaldavad teatavate artiklite võimalikku alternatiivset sõnastust.
52. Analüüsiti lahendamata küsimusi ja keskenduti järgmistele küsimustele: lennundus- ja merendussektoris kasutatavate energiatoodete ja elektrienergia maksustamine, madalaimate maksustamistasemete indekseerimine, nn hädapidur energiahindade erakordse tõusu korral, biomass. Delegatsioonid võtsid uuesti arutusele mõned küsimused, nagu segatoodete maksustamine, mootorikütusena kasutatavate energiatoodete kaubandusliku ja mittekaubandusliku kasutamise eristamine ning jäätmete maksustamine. Delegatsioonide taotlusel sisaldas eesistujariigi kompromisstekst pikendatud üleminekuperioode ja liikmesriikide võimalust teha teatavatele sektoritele ja teenustele täielikke või osalisi erandeid. Viimase kompromisstekstiga leidis eesistujariik, et ta on teinud kõik endast oleneva, et leida lahkarvamuste vahel õrn tasakaal ja käsitleda allesjäänud mureküsimusi. Täiendavate muudatuste tegemine mõne delegatsiooni taotlusel oleks toonud kaasa mõne teise delegatsiooni toetuse vähenemise.

³⁰ Dok ST 9874/22.

³¹ Dok ST 14736/22.

53. Seetõttu kutsus eesistujariik delegatsioone üles kaaluma kompromissteksti paketina ja näitama üles paindlikkust. Eesistujariik tegi ettepaneku, et kui delegatsioonid võtavad kompromissteksti positiivselt vastu, kavandab ta enne teksti poliitilisele tasandile viimist selle viimistlemiseks lisakoosolekud. Maksuküsimuste töörühma aprilli koosolekul toimunud arutelude põhjal märkis eesistujariik siiski, et delegatsioonide seisukohtade vahel on endiselt olulisi erinevusi ning delegatsioonid ei saanud eesistujariigi kompromissteksti positiivselt vastu võtta.
54. Eesistujariik tegi suuri edusamme, kuid kõigile delegatsioonidele vastuvõetava kompromissteksti saavutamiseks on vaja teha täiendavat tööd.

3) Maksustamisalane halduskoostöö

a) Maksualase teabe automaatne vahetamine ELi-väliste jurisdiktsioonidega

55. Eesistujariik Belgia jätkas tööd seoses isikuandmete kaitse normide (eelkõige isikuandmete kaitse üldmääruse) kohaldamisega teabe automaatsele vahetamisele kolmandate riikide jurisdiktsioonidega. See töö tugines nendes küsimustes eelmistel eesistumisperioodidel peetud aruteludele³².
56. Kuigi need küsimused kuuluvad liikmesriikide pädevusse, peetakse praeguses etapis kasulikuks jätkata selles valdkonnas kooskõlastatud tööd. Seetõttu eeldatakse, et neid küsimusi käsitletakse maksuküsimuste töörühmas vajaduse korral korrapäraselt.

³² Vt dok 10710/23, punktid 31–32, dok ST 15506/22, punktid 46–48; dok 9970/21, punktid 81–82; dok 14651/21, punktid 50–59.

b) ELi lepingud Andorra, Liechtensteini, Monaco, San Marino ja Šveitsiga

57. Pärast maksuküsimuste töörühmas (kõrgetasemeline koosis) 2023. aastal algatatud vastavaid arutelusid³³ esitas komisjon 17. jaanuaril 2024 nõukogule soovitus nõukogu otsuse kohta, millega volitatakse komisjoni alustama läbirääkimisi viie, Euroopa Liidu ning vastavalt Šveitsi Konföderatsiooni, Liechtensteini Vürstiriigi, Andorra Vürstiriigi, Monaco Vürstiriigi ja San Marino Vabariigi vahelise finantskontosid käsitlevat automaatset teabevahetust hõlmava rahvusvahelise maksukuulekuse parandamise lepingu muutmise üle³⁴.
58. Mainitud viie lepingu muutmiseks kavandatud läbirääkimiste eesmärk on järgmine:
- a) tagada, et finantskontosid käsitlev automaatne teabevahetus ELi liikmesriikide ja viie kolmanda riigi vahel viie vastava ELi lepingu alusel on alates 1. jaanuarist 2026 kooskõlas OECD poolt välja töötatud ajakohastatud ühise aruandlusstandardiga ja jätkub selle kohaselt; ajakohastatud ühise aruandlusstandardi rakendamine ELis on lisatud direktiivi 2023/2226 (kaheksas maksustamisalase halduskoostöö direktiiv, DAC8);
 - b) ajakohastada asjakohasel juhul viited direktiivile 95/46/EÜ viidetega määrusele (EL) 2016/679 (isikuandmete kaitse üldmäärus).

³³ Dok ST 16411/23, lk 17–18.

³⁴ Dok ST 5598/24 + ADD 1.

59. Pärast maksuküsimuste töörühma (kõrgetasemeline koosseis) 7. veebruari 2024. aasta koosolekut ja maksuküsimuste töörühma (otsene maksustamine) 7. märtsi 2024. aasta koosolekut ning sellele järgnenud konsultatsioone said kõik delegatsioonid toetada nõukogu otsuse eelnõu kompromissteksti ja läbirääkimisjuhiste kompromissteksti. Võrreldes komisjoni soovitusel muudeti nõukogus toimunud arutelude tulemusena nii nõukogu otsust kui ka läbirääkimisjuhiseid. Esiteks on nõukogu otsuses nüüd selgelt sätestatud järgmine: 1) lisatakse materiaalõiguslik alus (ELi toimimise lepingu artikkel 115), et see oleks kooskõlas Euroopa Liidu Kohtu asjakohase kohtupraktikaga; 2) vastavalt läbirääkimiste arengule vaadatakse need läbirääkimisjuhised asjakohasel juhul läbi ja arendatakse neid edasi; 3) läbirääkimisi peetakse tihedas koostöös maksuküsimuste töörühmaga, mis on määratud erikomiteeks ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 4 tähenduses; 4) komisjon annab erikomiteele aru ja konsulteerib sellega korrapäraselt. Nõukogu taotluse korral annab komisjon nõukogule läbirääkimiste käigu ja tulemuste kohta aru, sealhulgas kirjalikult. Teiseks viidatakse läbirääkimisjuhistes Šveitsiga sõlmitud lepingu muudatusele seoses abiga otseste ja kaudsete maksude kogumisel.
60. Nõukogu võttis 21. mail 2024 vastu nõukogu otsuse, millega antakse luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ning vastavalt Šveitsi Konföderatsiooni, Liechtensteini Vürstiriigi, Andorra Vürstiriigi, Monaco Vürstiriigi ja San Marino Vabariigi vahelise finantskontosid käsitlevat automaatset teabevahetust hõlmava rahvusvahelise maksukuulekuse parandamise lepingu muutmiseks,³⁵ ja leppis kokku läbirääkimisjuhistes³⁶.

³⁵ Dok ST 9543/24, ST 9245/24.

³⁶ Dok ST 9245/24 + ADD 1.

c) Euroopa Liidu ja Norra Kuningriigi vaheline käibemaksu valdkonnaga seotud halduskoostööd, pettuste vastast võitlust ja nõuete sissenõudmist käsitlev leping

61. Komisjon andis 2023. aasta oktoobris delegatsioonidele ülevaate Norra ametiasutustega peetavatest läbirääkimistest käibemaksu valdkonnaga seotud halduskoostööd, pettuste vastast võitlust ja nõuete sissenõudmist käsitleva lepingu muutmise üle ning konsulteeris nendega lepingu muudatusettepanekute eelnõu üle.
62. Kuna delegatsioonide valdav enamus nõustus kavandatavate muudatusettepanekutega, järeldas eesistujariik, et järgmine samm on oodata ära komisjoni ettepanekud lepingu allkirjastamiseks ja sõlmimiseks, nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 218.
63. 24. novembril 2023 esitas komisjon oma ettepanekud. Kui pärast kirjalikku konsulteerimist ei esitanud delegatsioonid vastuväiteid, võttis nõukogu 20. veebruaril 2024 lepingu allkirjastamist käsitleva nõukogu otsuse vastu ja avaldas selle *Euroopa Liidu Teatajas* 28. veebruaril 2024.
64. Euroopa Parlament esitas 10. aprillil 2024 oma arvamuse lepingu sõlmimise kohta, sillutades teed lepingu sõlmimiseks nõukogu poolt.

d) Maksustamisalase koostöö programm „Fiscalis“

65. Programmi „Fiscalis“ eesmärk on toetada maksuhaldureid, et tõhustada siseturu toimimist, edendada konkurentsivõimet, võidelda maksupettuste, maksudest kõrvalehoidmise ja maksustamise vältimise vastu ning parandada maksude kogumist. Komisjon teavitas 2024. aasta juunis kõrgetasemelist töörühma Fiscalise programmi 2023. aasta eduaruandest³⁷.

³⁷ Dok ST 9294/24.

C. MAKSUPOLIITIKA KOORDINEERIMINE (muu kui seadusandlik tegevus)

Maksupoliitika koordineerimise valdkonnas (väljaspool ELi maksualaste õigusaktide kohaldamisala) jätkati olulist tööd, mida on kajastatud allpool.

1) Käitumisjuhendi töörühm (äriühingute maksustamine)

66. Käitumisjuhendi töörühm kohtus 7. veebruaril ja 10. juunil 2024 ning alarühma koosolekud toimusid 19. jaanuaril, 1. märtsil, 24. aprillil ja 23. mail 2024.
67. Nõukogu kiitis maksualast koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide ELi loetelu kaks korda aastas toimuva läbivaatamise 20. veebruaril 2024 heaks ja 26. veebruaril 2024 avaldati see *Euroopa Liidu Teatajas*³⁸.
68. Põhjalikum ülevaade on esitatud käitumisjuhendi töörühma vastavasisulises poolaastaruandes³⁹.

2) ÜRO resolutsioon kaasava ja tõhusa rahvusvahelise maksualase koostöö edendamise kohta ÜROs

69. ÜRO Peaassamblee võttis 30. detsembril 2022 ametlikult vastu resolutsiooni kaasava ja tõhusa rahvusvahelise maksualase koostöö edendamise kohta (resolutsioon 77/244). Resolutsioonis palusid ÜRO liikmed ÜRO peasekretäril koostada aruanne (mida ÜRO Peaassamblee arutas oma 78. istungjärgul 2023. aasta septembris), et analüüsida kõiki asjakohaseid rahvusvahelisi õigusakte, muid dokumente ja soovitusi, milles käsitletakse rahvusvahelist maksualast koostööd, võttes täielikult arvesse kehtivaid rahvusvahelisi ja mitmepoolseid kokkuleppeid. Sel eesmärgil algatas peasekretär 2023. aasta veebruaris avaliku konsultatsiooni.

³⁸ ELT C, C/2024/1804, 26.2.2024, lk 1–4.

³⁹ Dok ST 11151/24.

70. Pärast maksundusnõunike/atašeede koosolekut avaldasid liikmesriigid 8. märtsil 2023 toetust Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide panuse esitamisele, mis põhineb komisjoni ettepanekul. Pärast seda toetust edastati panuse kavand ja kõrgetasemeline töörühm kiitis selle heaks mitteametliku vaikiva nõusoleku menetluse teel 15. märtsil 2023. Seejärel kirjutas panusele alla kõrgetasemelise töörühma eesistuja ning ELi ja Rootsi delegatsioonid esitasid selle ühiselt ÜRO sekretariaadile⁴⁰.
71. Kõrgetasemelises töörühmas 25. aprillil 2023 toimunud arutelu käigus väljendasid delegatsioonid oma toetust ÜROs ELi liikmesriikide poolt esitatavate rahvusvahelist maksualast koostööd käsitlevate seisukohtade asjakohasele koordineerimisele, vältides samal ajal topelttööd. Kõrgetasemelisele töörühmale anti volitus jälgida jätkuvalt edasisi arenguid.
72. ÜRO peasekretäri aruanne kaasava ja tõhusa rahvusvahelise maksualase koostöö edendamise kohta avaldati 8. augustil 2023⁴¹. Aruandes analüüsiti olemasolevat rahvusvahelise maksualase koostöö korda ja uuriti erinevaid võimalusi rahvusvahelise maksualase koostöö tõhustamiseks, keskendudes kaasavusele.
73. Maksundusnõunike/atašeede 15. septembri 2023. aasta koosolekul arutati ELi ja selle liikmesriikide nimel ÜROs maksualase koostöö kohta võetava seisukoha kavandit, mis kajastab aruande järeldusi. Nõukogu kiitis seisukoha heaks 28. septembril 2023⁴².
74. ÜRO teine komitee võttis 22. novembril 2023 häälteenamusega vastu Aafrika riikide rühma resolutsiooni muudetud eelnõu „Kaasava ja tõhusa rahvusvahelise maksukoostöö edendamine ÜROs“ (A/C.2/78/L.18/Rev.1). Resolutsioonis valiti ÜRO peasekretäri aruande teine variant, otsustades muu hulgas luua liikmesriikide juhitud ja avatud valitsustevahelise ajutise komitee, et koostada ÜRO rahvusvahelise maksukoostöö raamkonventsiooni volituste kavand.

⁴⁰ Dok ST 7564/23.

⁴¹ <https://financing.desa.un.org/document/promotion-inclusive-and-effective-international-tax-cooperation-united-nations-a78235>

⁴² Dok ST 12967/23.

75. Kõrgetasemelise töörühma 23. novembri 2023. aasta koosolekul andsid eesistujariik ja komisjon teavet täiskogu teises komitees 78. istungjärgul peetud läbirääkimistel tehtud edusammudest. Pärast ÜRO teise komitee soovitusi võttis ÜRO Peaassamblee 22. detsembril 2023 resolutsiooni 78/230 „Kaasava ja tõhusa rahvusvahelise maksukoostöö edendamine ÜROs“ hääلteenamusega vastu.
76. Maksuküsimuste töörühma 26. jaanuari 2024. aasta koosolekul pidasid delegatsioonid esialgse arvamuste vahetuse [...] ELi ja selle liikmesriikide rolli üle töös, mis algatati ÜRO Peaassamblee resolutsiooniga 78/230 „Kaasava ja tõhusa rahvusvahelise maksukoostöö edendamine ÜROs“.
77. Eesistujariik Belgia andis 7. veebruari koosolekul kõrgetasemelisele töörühmale ülevaate ÜROs tehtava töö seisust ning delegatsioonid arutasid (liidu ja selle liikmesriikide) võimalikku ühist seisukohta ajutise komitee eelseisvaks tööks. Sellel koosolekul leppisid delegatsioonid kokku kolmes ühises sõnumis kui üldistes suunavates põhimõtetes konstruktiivseks osalemiseks esimesel korralduslikul istungjärgul 20.–22. veebruaril New Yorgis.
78. Pärast nimetatud istungjärku ja ajutise komitee eesistuja taotlust esitada 15. märtsiks volituste kavandi kohta kirjalikud seisukohad korraldas eesistujariik 11. märtsil maksundusatašeede koosoleku, et arutada ja koostada eelseisvaid läbirääkimisi silmas pidades strateegia. Delegatsioonide saadetud tagasiside põhjal koostas eesistujariik üldise teksti kavandi, milles esitatakse põhimõtted ja vahendid võimalike teemavaldkondadega, et suunata ÜRO sekretariaadile esitatavaid seisukohti. Seejärel kasutas mitu liikmesriiki seda üldist teksti oma kirjalikes seisukohtades ning mõned liikmesriigid esitasid ettepanekuid sisuliste küsimuste kohta võimalikuks lisamiseks volituste kavandisse.

79. Kõrgetasemelise töörühma 26. märtsi 2024. aasta koosolekul tegid delegatsioonid maksundusatašeedele ülesandeks jätkata arutelusid (ELi ja selle liikmesriikide) võimaliku ühise seisukoha üle enne ajutise komitee esimest korralist istungjärku New Yorgis 26. aprillist 8. maini 2024.
80. Maksundusatašeed arutasid 12. aprillil 2024 eesistujariigi ettepaneku alusel Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide nimel võetava seisukoha kavandit ajutise komitee esimeseks korraliseks istungjärguks (New York, 26. aprill – 8. mai 2024).
81. Nõukogu kiitis [...] ajutise komitee esimeseks korraliseks istungjärguks Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide nimel võetava seisukoha heaks 25. aprillil 2024⁴³.
82. Kokkulepitud seisukoha esitas ELi delegatsioon ÜRO-le ELi ja selle liikmesriikide nimel ning Belgia nõukogu eesistujariigiks oleva liikmesriigina ELi liikmesriikide nimel ajutise komitee esimese korralise istungjärku avamisel 26. aprillil 2024. Teised istungjärgul osalenud liikmesriigid toetasid ja täiendasid ühist seisukohta. Istungjärgul tegid eesistujariik Belgia, ELi delegatsioon ja komisjoni talitused tihedat koostööd, et korraldada korrapäraseid ELi teabejagamis- ja koordineerimiskoosolekuid. Samuti lubati virtuaalselt osaleda delegatsioonidel pealinnades ja Brüsselis asuvatel maksundusnõunikel/atašeedel. Need kohtumised toimusid kordamööda ÜRO Lääne-Euroopa ja muude riikide piirkondliku rühma kohtumistega, mille järel teavitati viimastest aruteludest kõiki ELi liikmesriike. Toimus ka kolmandate riikide teavitamise tegevusi ja kohtumisi asjaomaste sidusrühmadega, näiteks kodanikuühiskonna organisatsioonidega, vastavalt kohapealsetele aruteludele.
83. 11. juunil 2024 teavitati kõrgetasemelist töörühma ajutise komitee tulemustest ja edasistest sammudest ÜRO läbirääkimistel. Eesistujariik teavitas sellest ECOFINi juunikuu istungil osalejaid.

⁴³ Dok ST 9129/24 REV 1.

3) Venemaa agressioon Ukraina vastu

84. Seoses Venemaa Ukraina-vastase agressiooniga, milles osaleb ka Valgevene, analüüsis nõukogu maksuküsimuste töörühm mitmeid meetmeid, mida liikmesriigid võiksid võtta, et maksualase koostöö vahendite abil toetada ELi piiravate meetmete (Venemaa ja Valgevene suhtes) rakendamist ja vältida nendest kõrvalehoidmist.
85. Esiteks jõudsid liikmesriigid kokkuleppele vajaduses lõpetada kogu maksualane teabevahetus Venemaa Föderatsiooni ja Valgevenega. Teiseks analüüsisid ELi liikmesriigid mitmeid meetmeid, mille eesmärk on tõhustada halduskoostööd ja muude maksuvaldkonna vahendite kasutamist piiravate meetmete täitmise tagamise kontekstis.
86. Sellega seoses otsustas maksuküsimuste töörühm jätkuvalt jälgida nende meetmetega seotud edasisi arenguid, sealhulgas komisjoni poolt 3. juunil 2022 varade külmutamise ja arestimise töökonna maksude sissenõudmise allrühmana loodud ajutise platvormi tööd.
87. Delegatsioonid võtsid kõrgetasemelise töörühma 11. juuni 2024. aasta koosolekul teadmiseks komisjoni esitatud ajakohastatud teabe kõnealuse allrühma töö kohta.

4) Rahvusvahelised arengud

88. Kõrgetasemelist maksuküsimuste töörühma teavitati korrapäraselt maksupoliitika valdkonna asjakohastest rahvusvahelistest arengutest. Delegatsioone teavitati regulaarselt käimasolevast tööst ja selle seisust OECD/G20 maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise kaasavas raamistikus ning G20 rahandusministrite ja keskpankade juhtide kohtumistel käsitletud maksupoliitika aspektidest. Delegatsioone teavitati ka 21.–23. mail 2024 Brasiilias toimunud G20 rahvusvahelise maksustamise sümposiumil arutatud teemadest.

89. Kõrgetasemelise töörühma koosolekul on delegatsioonide tähelepanu korrapäraselt juhitud USA välismaiste kontode maksukuulekuse seadusega (FATCA) seotud küsimustele. Seoses nn juhuslike ameeriklaste küsimusega avaldas USA maksuamet 2022. aasta lõpus teate, millega ajutiselt leevendatakse norme, mille alusel tehakse kindlaks nõuetele mittevastavus seoses maksukohustuslasena registreerimise numbrite puudumisega 2022., 2023. ja 2024. aasta kohta. Kõrgetasemelise töörühma tähelepanu juhiti sellele arengule 2023. aasta jaanuaris. 2023. aasta aprillis rõhutasid kõrgetasemelise töörühma liikmed, et on vaja püsivat ja laiemat lahendust, et vältida olukorda, kus ELi finantsasutusi käsitletakse nõuetele mittevastavatena, kuna puuduvad maksukohustuslasena registreerimise numbrid juhtudel, kui finantsasutustel ei ole võimalik maksukohustuslasena registreerimise numbrit saada. 2023. aasta juulis toimunud kõrgetasemelise töörühma koosolekul tegid delegatsioonid ettepaneku saata USA-le kiri, milles kutsutakse USAd tungivalt üles pakkuma võimalikult kiiresti püsivamat ja laiaulatuslikumat lahendust. Seetõttu saadeti 2023. aasta septembris kõrgetasemelise töörühma nimel USA-le kiri. Märtsis 2024 anti kõrgetasemelisele töörühmale ülevaade viimastest arengutest seoses FATCAGA. Juunis 2024 teavitati kõrgetasemelist töörühma eesistujariigi Belgia ja USA rahandusministeeriumi 22. mail 2024 toimunud konstruktiivsest kohtumisest.

5) Maksusätted maksundusküsimusi mittepuudutavates valdkondades (TINTA)

90. Kõrgetasemeline töörühm leppis 19. novembril 2013 kokku, et selliste maksuküsimusi mittepuudutavates ettepanekutes sisalduvate maksusätete suhtes, mis põhjustavad mis tahes muudatusi liikmesriikide maksuõiguses või haldustavades või millel on maksustamisele muud tagajärjed, peaks kohaldama mitteametlikku teavituse mehhanismi. Jätkatud on süstemaatilise lähenemisviisiga, mille kohaselt juhitakse peasekretariaadi toetusel maksuekspertide tähelepanu sellistele juhtudele, et tagada liikmesriikide õigeaegne teavitamine, sealhulgas ELi ja kolmandate riikide vaheliste lepingute üle peetavate läbirääkimiste kohta. Kõrgetasemeline töörühm jälgis muu hulgas nõukogu järeldusi, mis käsitlevad naiste majandusliku mõjuvõimu ja rahalise sõltumatus suurendamist kui teed tegeliku soolise võrdõiguslikkuse poole, nõukogu järeldusi ELi diplomaatia kohta, millega edendatakse rohepööret ning toetatakse üleilmsete kohustuste täitmist, käimasolevat tööd nõukogu ja komisjoni võimaliku ühisavaldusega, mis käsitleb ELi ja Ühendkuningriigi ühist poliitilist deklaratsiooni kahjulike maksurežiimide vastu võitlemise kohta, ning rahapesuvastase võitluse paketti.

6) **Muu**

91. Kõrgetasemelise töörühma mitteametlikul koosolekul arutati ka ELi heategevuse ühtse turu maksuaspekte ning piiriülese kaugtööga seotud maksuküsimusi, täpsemalt palkade maksustamist ning püsivate tegevuskohtade olemasolu sellistes olukordades.
-